

Školní preventivní strategie

2018 - 2022

Obsah:

- 1. Vymezení školního preventivního programu**
- 2. Cíle školního preventivního programu**
- 3. Vymezení cílové skupiny**
- 4. Způsob realizace**
- 5. Znalostní kompetence žáků**
- 6. Personální zajištění preventivního programu**
- 7. Spolupráce s odbornými a jinými neziskovými organizacemi**
- 8. Síť organizací a služeb poskytujících odbornou pomoc, internetové odkazy a poradny**
- 9. Vyhodnocení preventivního programu**

1. Vymezení školního preventivního programu

Je dlouhodobým preventivním programem pro školy a školská zařízení.

Přizpůsobuje se kulturním, sociálním či politickým okolnostem i struktuře školy či specifické populaci jak v rámci školy, tak v jejím okolí, respektuje rozdíly ve školním prostředí. Oddaluje, brání nebo snižuje výskyt rizikových forem chování, zvyšuje schopnost žáků a studentů činit informovaná a zodpovědná rozhodnutí. Má dlouhotrvající výsledky, pojmenovává problémy z oblasti rizikových forem chování. Pomáhá zejména těm jedincům, kteří pocházejí z nejvíce ohrožených skupin (minoritám, cizincům, pacientům či dětem) při zajištění jejich lidských práv a povinností. Podporuje zdravý životní styl, tj. harmonickou rovnováhu tělesných a duševních funkcí s pocitem spokojenosti, chuti do života, tělesného i duševního blaha (výchova ke zdraví, osobní a duševní hygiena, výživa a pohybové aktivity). Přílohy „Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních č.j. 21291/2010-28“, obsahují praktická doporučení, jak se zachovat při výskytu určitého rizikového chování ve školách.

2. Cíle školního preventivního programu

Hlavním cílem programu je minimalizovat vznik a snížit míru rizikového chování dětí.

Cíle dlouhodobé

- vytvářet nestresující prostředí ve škole, budovat pozitivní vztahy mezi všemi členy školní komunity (žáci, učitelé, rodiče)
- podněcovat žáky k uvědomění si zodpovědnosti za své zdraví
- vést žáky k správnému vytváření životních postojů, k objektivnímu posouzení životních situací, k tvorbě kvalitního žebříčku hodnot s důrazem na život bez drog, násilí, vulgarity a hrubosti
- vytvářet pozitivní motivace pro zapojení všech žáků do školních i mimoškolních aktivit
- pěstovat a důsledně vyžadovat zásady slušného chování
- snížit výskyt agrese a násilí mezi žáky a zvýšit bezpečnost žáků ve škole
- zvýšit schopnosti a dovednosti žáků činit informovaná a zodpovědná rozhodnutí při vědomí všech alternativ
- zvýšit sociálně - právní povědomí žáků i jejich rodičů
- pravidelně vzdělávat pedagogické pracovníky v oblasti prevence
- prohlubovat spolupráci s rodiči v oblasti rizikových jevů
- pěstovat v žácích naší školy pocit sounáležitosti k dění v naší škole, pocit hrdosti nad úspěchy naší školy
- navázat a udržovat úzkou spolupráci s pomáhajícími organizacemi, s odbornými pracovišti a erudovanými odborníky hlavně v oblasti prevence
- zabezpečit kvalitní způsoby trávení volného času

Cíle krátkodobé

- zvýšit praktické dovednosti pedagogů školy i mateřské školky pracovat se žáky s rizikovými prvky chování
- zvýšit informovanost rodičů ohledně rizikového chování, šikany a kyberšikany
- snížit počet žáků s rizikovými prvky chování – spolupracovat s rodiči a odbornými institucemi (PPP, SVP, OSPOD...)
- nabídnout pestrou paletu mimoškolních aktivit v podobě kroužků
- nabídnout rodičům žáků i žákům odbornou pomoc v případě potřeby
- třídnické hodiny využívat k posilování schopností a dovedností žáků správně reagovat v krizových situacích, využít nabízený prostor k řešení aktuálních problémů společně se žáky
- preventivně předcházet výchovným problémům vytipováním problémových dětí, spoluprací s rodinou i důsledným sledováním školní docházky
- aktivně se účastnit projektů primární prevence

3. Vymezení cílové skupiny

Cílem působení v oblasti prevence rizikových forem chování je dítě odpovědné za vlastní chování a způsob života v míře přiměřené jeho věku.

Předpokladem naplňování cílů jsou vzdělaní a motivovaní pedagogové, kteří se hlavně svou osobností pozitivně podílí na vývoji sebeuvědomění žáka. Dále zapojení rodiny i veřejnosti do prevence rizikových forem chování, a to prostřednictvím dostatečných informací a specificky zaměřenými aktivitami.

4. Způsob realizace

Primární prevenci na prvním stupni má ve spolupráci se školním metodikem prevence na starosti třídní učitel. S jednotlivými tématy se děti setkávají během celého školního roku, především v prvouce, přírodovědě a vlastivědě. Učitel přiměřeně věku dítěte, vysvětlí pojmy a jevy jako drogy, návykové látky, závislost. V tématech souvisejících se zdravím se děti seznámí se správnou životosprávou, hygienou, s vhodným režimem dne včetně kvalitního odpočinku. V tématech rodina, soužití lidí, partnerství, základy sexuální výchovy je položen co největší důraz na mezilidské vztahy, vzájemnou pomoc a spolupráci. Učitel si sám volí metodu a způsob, jak dětem tyto informace předá. V tomto dětském věku považujeme za nejdůležitější vštípit dítěti přesvědčení, že zdraví a rodina jsou základní životní hodnoty, které je třeba chránit a stále utužovat.

1. – 5. ročník

- společné stanovení a zažití pravidel soužití mezi žáky a učiteli
- zvyšování zdravého sebevědomí žáků
- zkoumání a uvědomování si vlastní osobnosti
- vnímání individuálních odlišností dětí mezi sebou a přijímání těchto jevů
- nácvik vzájemné úcty, sebeúcty a důvěry
- rozvoj schopnosti diskutovat, komunikovat, řešit problémy a konflikty (například formou komunitního kruhu)
- rozvoj schopnosti klást otázky, umění vyjádřit svůj názor, umění říci „ne“
- navozování příznivého psychosociálního klimatu ve třídě
- osvojování a upevňování základních návyků v rámci ZŽS – hygiena, životospráva, sdělení základních informací z oblasti prevence experimentování s alkoholem a cigaretami
- základy etické a právní výchovy
- zaměření pozornosti na včasné odhalování specifických poruch učení nebo i jiných postižení
- všestranný rozvoj osobnosti žáka
- soustředěnost na včasné diagnostikování rizikových forem chování v třídních kolektivech
- důraz na spolupráci s rodiči
- široká nabídka volnočasových aktivit
- ekologická výchova
- návštěvy divadelních představení, koncertů, výstav, besed apod. Účast v soutěžích sportovních, recitačních, pěveckých, výtvarných aj. jako v předchozích letech

5. Znalostní kompetence žáků

1. – 3. ročník

- ✧ žáci dokáží pojmenovat zdravotní rizika spojená s kouřením, pitím alkoholu, užíváním drog, zneužíváním léků
- ✧ znají jednoduché způsoby odmítání návykových látek
- ✧ znají hodnotu zdraví a nevýhody špatného zdravotního stavu
- ✧ mají vědomosti jak udržovat zdraví a o zdravém životním stylu
- ✧ mají právní povědomí v oblasti rizikových forem chování

3. – 5. ročník

- ✧ žáci mají povědomí o zdraví jako základní lidské hodnotě
- ✧ znají činnosti, které jsou vhodné z hlediska zdraví zařadit do denního režimu, osvojují si zdravý životní styl
- ✧ podrobně znají zdravotní a sociální rizika návykových látek a argumenty ve prospěch zdraví
- ✧ znají zákony omezující kouření, požívání alkoholu a zákony týkající se užívání a šíření drog
- ✧ umí komunikovat se službami poskytujícími poradenskou pomoc
- ✧ umí pojmenovat základní mezilidské vztahy

- ✧ umí rozpoznat projevy lidské nesnášenlivosti
- ✧ ví na koho se obrátit v případě, že někdo ohrožuje nebo poškozuje jeho práva
- ✧ mají povědomí o tom, že každé jednání, které ohrožuje práva druhých (šikana, násilí, zastrašování aj.), je protiprávní
- ✧ znají základní způsoby odmítání návykových látek ve styku s vrstevníky

6. Personální zajištění preventivního programu

- **Ředitelka školy** - má odpovědnost za podporu, vytváření a realizaci programu.
- **Výchovný poradce** - poskytuje poradenství při řešení školního neúspěchu, výukových problémů. Spolu s třídními učiteli a asistenty se podílí na tvorbě individuálních vzdělávacích plánů a připravuje podmínky pro integraci jednotlivých žáků.
- **Školní metodik prevence** - koordinuje přípravy a realizace programů, komunikuje s žáky, rodiči, ostatními pracovníky školy (především s třídními učiteli), odkazuje na další odborníky, monitoruje žáky v riziku a s rizikovým chováním, zaměřuje se na zachycování varovných signálů souvisejících s problematikou rizikových jevů.
- **Pedagogický sbor** - učitelé začleňují preventivní témata do výuky jednotlivých předmětů, jednotlivé problémy a nejasnosti z oblasti prevence rizikových jevů konzultují s metodičkou prevence, výchovnou poradkyní a vedením školy.
- **Třídní učitelé** – hrají stěžejní úlohu při naplňování MPP, mapují vztahy ve své třídě, vhodnými aktivitami navozují zdravé prostředí v kolektivu, úzce spolupracují s metodičkou prevence, výchovnou poradkyní, vedením, ostatními pracovníky školy a rodiči, seznámí žáky s MPP, podílí se na léčbě vztahů v kolektivech, ve kterých se vyskytla šikana, důsledně postihují (navrhují postihy) v případě porušení školního řádu.
- **Žáci** – se podílejí na přípravě a realizaci programu, jsou seznámeni s MPP, vědí, kde hledat pomoc, na koho se obrátit.

7. Spolupráce s odbornými a jinými neziskovými organizacemi

- Pedagogicko-psychologická poradna Frýdek Místek
- Středisko výchovné péče, 28. října 1885, Frýdek-Místek
- PPP, SPC Ostrava
- PPPP Ostrava
- Renarkon, o.p.s. Ostrava
- Policie ČR
- Okresní metodik prevence (p. Neničková) Frýdek Místek
- OSPOD Frýdek – Místek

8. Síť organizací a služeb poskytujících odbornou pomoc, internetové odkazy a poradny

- PPP Frýdek-Místek, Palackého 130, 738 02
- SVP Frýdek-Místek, 28.října 1639 (prostory Domova mládeže při SPŠ)
- Policie ČR - Obvodní oddělení Frýdek-Místek
- Městská policie Frýdek-Místek
- linka bezpečí 116111
- pomoc@linkabezpeci.cz
- chat.linkabezpeci.cz
- rodičovská linka 840 111 234
- linka vzkaz domů 800 111 11
- Centrála Bílého kruhu bezpečí - e-mail: bkb.ostrava@bkb.cz

Krizová telefonní linka k šikaně pro učitele, žáky a jejich rodiče

Linka k šikaně ve školách pro veřejnost.

Krizová linka IPPP ČR

Poskytování telefonické intervence především při řešení akutních případů šikany, ale i v dalších krizových situacích (týrání a zneužívání, závislostní chování atd.). Krizová linka je určena zejména pedagogům ve školách, kteří šikanu a další krizové situace řeší, mohou se na ní obracet ale i žáci a rodiče. Pracovníci linky budou pomoc poskytovat, ale také zprostředkovávat.

Linka funguje denně od 8 hodin do 18 hodin.

Krizová telefonní linka k šikaně pro učitele, žáky a jejich rodiče: **286 881 059**

Krizová telefonní linka k šikaně pro učitele, žáky a jejich rodiče: **774 089 181 mobil**

9. Vyhodnocení preventivního programu

Vyhodnocení celého programu bude provedeno v červnu roku 2022.

Vyhodnocení se týká věcné podstaty realizace jednotlivých akcí a aktivit, dává přehled o počtech účastníků, finančních nákladech, schopnosti realizovat jednotlivé programy apod.

Vyhodnocení výsledků uskutečňovaného procesu změn

- zhodnocení psychosociálního klimatu ve škole, kázně a případně i prospěchu žáků
- zhodnocení posunu v postoších a hodnotových systémech dětí
- zhodnocení výskytu rizikových forem chování ve škole

Proces změn bude vyhodnocován průběžně a trvale pomocí prostředků poskytujících zpětnou vazbu.

Školní metodik prevence: Mgr. Alena Mlnaříková

Výchovný poradce: Mgr. Jitka Miková

Ředitelka školy: Mgr. Ilona Racková

V Lučině 29.08.2018